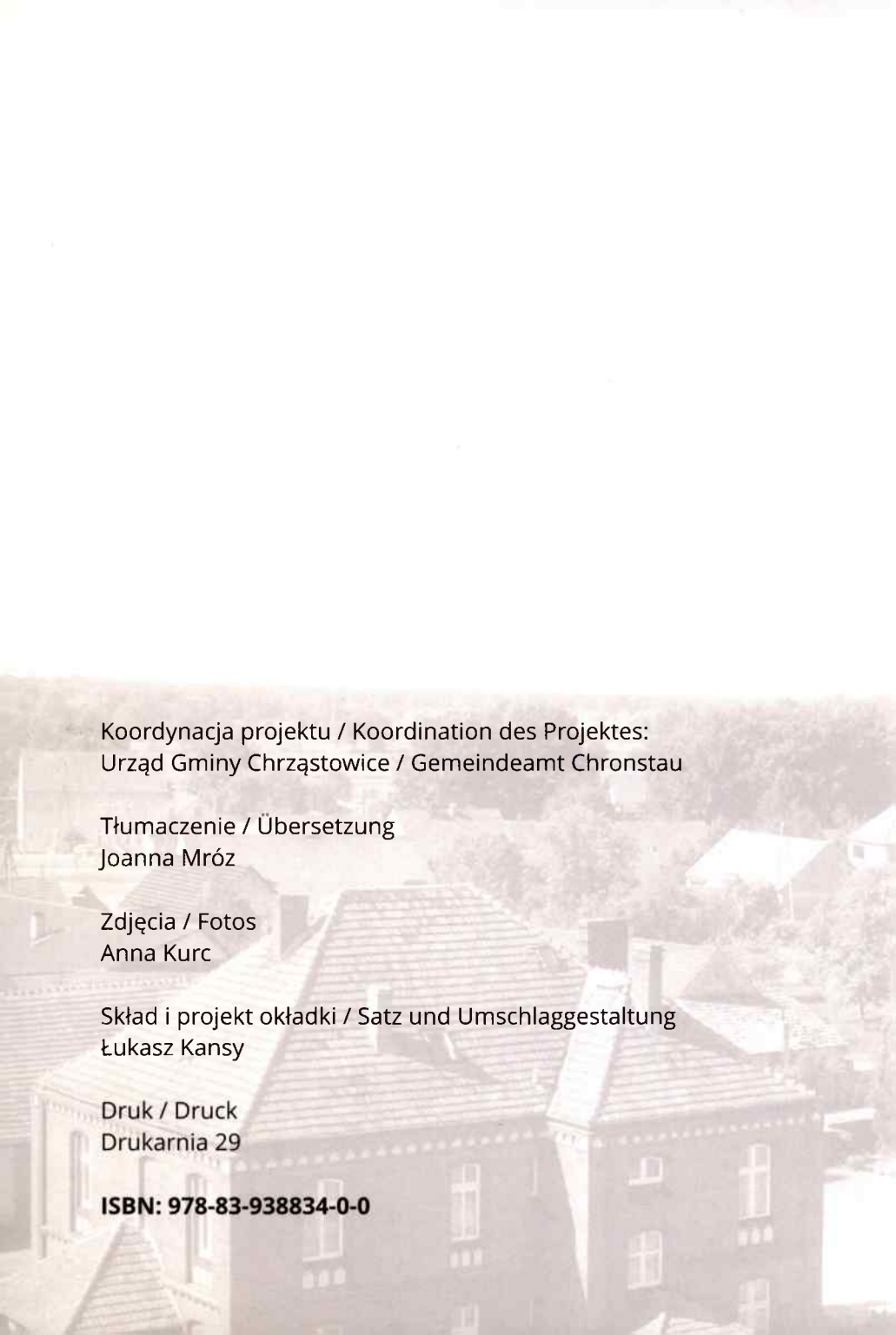

Gmina **Chrzastowice**
w słowach i fotografiach

Gemeinde **Chronstau**
in Wort und Bild

www.chrzastowice.pl

Koordinacja projektu / Koordination des Projektes:
Urząd Gminy Chrzastowice / Gemeindeamt Chronstau

Tłumaczenie / Übersetzung
Joanna Mróz

Zdjęcia / Fotos
Anna Kurc

Skład i projekt okładki / Satz und Umschlaggestaltung
Łukasz Kansy

Druk / Druck
Drukarnia 29

ISBN: 978-83-938834-0-0

Gmina **Chrzastowice**
w słowach i fotografiach

Gemeinde **Chronstau**
in Wort und Bild

Grudzień / Dezember 2013 r.

O Gminie Chrzastowice słów kilka	5
Über die Gemeinde Chronstau in ein paar Worten	
Nasze wioski / Unsere Dörfer	9
Chrzastowice / Chronstau	9
Daniec / Danietz	11
Dąbrowice / Dombrowitz	13
Dębie / Dembio	15
Dębska Kuźnia / Dembiohammer	17
Falimirowice / Fallmirowitz	19
Lędziny / Lendzin	21
Niwki / Tempelhof	23
Suchy Bór / Derschau	25
Tak się bawimy	27
Imprezy i wydarzenia kulturalne w gminie Chrzastowice	
So verstehen wir Spaß	
Feiern und kulturelle Veranstaltungen in der Gemeinde Chronstau	
Tak spędzamy czas wolny – sport i rekreacja	30
So gestalten wir unsere Freizeit – Sport und Erholung	
Tu można zjeść i odpocząć	40
Dane teleadresowe barów, hoteli i gospodarstw agroturystycznych	
Hier können Sie etwas essen und sich ausruhen	
Adressen von Restaurants, Hotels und agrotouristischen Bauernhöfen	

Drodzy Mieszkańcy, Szanowni Goście

„Chrzastowice i okolice – promocja Gminy Chrzastowice poprzez wydanie folderu i ulotek” – to tytuł projektu, w ramach którego wydana została publikacja, którą właśnie trzymacie Państwo w rękach. Projekt realizowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Jego celem jest promocja Gminy Chrzastowice jako członka Lokalnej Grupy Działania „Kraina Dinozaurów” i miejsca atrakcyjnego pod względem turystycznym. Wydając tę publikację chcemy dostarczyć Państwu najważniejszych informacji o Gminie Chrzastowice i zachęcić do odwiedzania i poznania bliżej naszej małej ojczyzny. W publikacji znajdziecie dane kontaktowe hoteli, gospodarstw agroturystycznych i restauracji. Dowiedziecie się, co warto zobaczyć, w jakiej imprezie wziąć udział, skąd wzięła się nazwa „Suchy Bór”, czy w Dębskiej Kuźni była kiedyś huta, które sołectwo ma najstarszą historię i wielu innych ciekawostek. Życzymy Państwu miłej lektury. Do zobaczenia w Gminie Chrzastowice!

Liebe Mitbewohner, sehr geehrte Gäste,

„Chronstau (Chrzastowice) und Umgebung – Vorstellung der Gemeinde Chronstau durch die Veröffentlichung eines Prospekts und eines Faltblattes” – das ist der Titel eines Projekts, in Rahmen dessen die Publikation herausgegeben wurde, die Sie in Ihren Händen halten. Das Projekt wurde aus den Mitteln der Europäischen Union im Rahmen der Achse 4 – LEADER Programm der Entwicklung von ländlichen Gebieten für die Jahre 2007-2013 finanziert. Das Ziel der Veröffentlichung ist die Vorstellung der Gemeinde Chronstau als Mitglied der Lokalen Aktionsgruppe „Land der Dinosaurier” und als einer Gemeinde, die viele Sehenswürdigkeiten für Touristen bietet. Mit der Herausgabe dieses Prospekts wollen wir Ihnen die wichtigsten Informationen über die Gemeinde Chronstau geben und Sie einladen uns zu besuchen, damit Sie unsere Heimat näher kennenlernen. Hier finden Sie Beschreibungen von Hotels, agrotouristischen Bauernhöfen und Restaurants. Sie erfahren alles über unsere Sehenswürdigkeiten und über besuchenswerte Veranstaltungen. Hier wird der Ursprung des Namens „Suchy Bór” (Derschau) erklärt, die Geschichte des Eisenwerks in Dembiohammer beschrieben oder das Geheimnis gelüftet, welches Dorf die längste Geschichte hat. Wir wünschen Ihnen eine spannende Lektüre.

O Gminie Chrzastowice słów kilka

Utworzona została 1 stycznia 1973 r. Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu. Położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie Opola, pomiędzy drogą nr 46 w kierunku Częstochowy oraz drogą 94 w kierunku Katowic. Administracyjnie należy do powiatu opolskiego. Liczy 6 719 mieszkańców. Na terenie 82 km² zlokalizowanych jest dziewięć sołectw: Chrzastowice, Dębska Kuźnia, Dębie, Dąbrowice, Falmirowice, Niwki, Daniec, Łędziny i Suchy Bór.

Gmina współpracuje z niemiecką gminą Glashütte w Saksonii. Przyjazne stosunki utrzymuje również z gminą Brześć Kujawski w woj. kujawsko-pomorskim, Jarczewem w woj. wielkopolskim oraz Łędzinami w woj. śląskim. Jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Kraina Dinozaurów”, Opolskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz Aglomeracji Opolskiej. Należy też do Związku Gmin Dolna Mała Panew.

Herb Gminy Chrzastowice

Über die Gemeinde Chronstau in ein paar Worten

Die Gemeinde wurde kraft des Beschlusses des Nationalrates in Oppeln am 1. Januar 1973 gegründet. Sie ist in der unmittelbaren Nähe von Oppeln, zwischen der Landesstraße Nummer 46 Richtung Tschenstochau (Częstochowa) und der Landesstraße Nummer 94 Richtung Kattowitz (Katowice) gelegen. Sie gehört verwaltungsrechtlich zum Kreis Oppeln. Die Gemeinde hat 6.719 Einwohner. Auf der Fläche von 82 km² befinden sich neun Dörfer: Chronstau (Chrzastowice), Dembiohammer (Dębska Kuźnia), Dembio (Dębie), Dombrowitz (Dąbrowice), Fallmirowitz (Falmirowice), Tempelhof (Niwki), Danietz (Daniec), Lendzin (Łędziny) und Derschau (Suchy Bór).

Die Gemeinde unterhält eine Partnerschaft mit der deutschen Gemeinde Glashütte in Sachsen. Freundschaftliche Kontakte werden auch mit der polnischen Gemeinde Brześć Kujawski in der Woiwodschaft Kujawien-Pommern, Gemeinde Jarczewo in der Woiwodschaft Großpolen und Gemeinde Lendzin in der Woiwodschaft Schlesien gepflegt. Die Gemeinde ist Mitglied der Lokalen Aktionsgruppe „Land der Dinosaurier“, der Oppelner Regionalen Touristikorganisation und der Agglomeration Oppeln. Sie gehört dem Verband der Gemeinden Untere Malapane an.

W 2008 roku w gminie wprowadzono dwujęzyczne nazwy miejscowości, które umieszczono na tablicach wjazdowych do miejscowości i znakach kierunkowych, a w 2012 r. także na stacjach i przystankach kolejowych. Napisy w języku niemieckim są świadectwem przeszłości tej ziemi i przypomnieniem jej wielokulturowego bogactwa.

W gminie Chrzastowice działa wiele organizacji pozarządowych. Należą do nich: Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Mniejszości Niemieckiej, Caritas Diecezji Opolskiej – Stacja Opieki w Dębciu, Stowarzyszenie Przyszłość Chrzastowic, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Suchy Bór, Stowarzyszenie Miłośników Niwek, Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP w Chrzastowicach, Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych – Zarząd Gminny w Chrzastowicach, Stowarzyszenie Monar w Zbicku, Stowarzyszenie „Zbickie Słoneczko”, Stowarzyszenie Ochrony Poloników Niemieckich w Dębciu, Stowarzyszenie „Nasza Dębska Kuźnia” oraz Stowarzyszenie „Pomocna dłoń” w Suchym Borze.

Im Jahr 2008 wurden in der Gemeinde zweisprachige Ortsschilder an der Ortsein- und Ausfahrt und auf Richtungsschildern eingeführt. 2012 wurden solche Schilder auch auf Bahnhöfen aufgestellt. Diese deutschen Ortsnamen sind Zeugen der Geschichte unsrer Gegend und eine Erinnerung an den kulturellen Reichtum.

In der Gemeinde Chronstau sind viele Nichtregierungsorganisationen aktiv, z.B. die Freiwilligen Feuerwehren, die Ortsgruppen der Deutschen Minderheit, Caritas der Diözese Opoln – Pflegestation in Dembio, der Verein „Chronstaus Zukunft“, der Verein für die Entwicklung des Dorfes Derschau, der Verein der Liebhaber von Tempelhof, die Kongregation der Schwestern Dienerinnen Marias in Chronstau, der Polnischer Taubenzüchterverband – Gemeindevorstand in Chronstau, der Verein „Monar“ in Zbitzko, der Verein „Zbickie Słoneczko“, das Oppelner Kabinett Polnischer Bücher in Dembio, der Verein „Unser Dembiohammer“ und der Verein „Helfende Hand“ in Derschau. Im Namen der Einwohner wirkt auch der Volkssportklub „Op-

Na rzecz mieszkańców gminy działają także: LKS Ziemia Opolska, Polski Związek Niewidomych - region Opole, Opolski Klub Karate Kyokushin w Opolu, Stowarzyszenie "Kalejdoskop" i Stowarzyszenie „Laboratorium zmiany” z siedzibą w Opolu.

Na terenie gminy występują rzadkie i objęte ochroną gatunki roślin i zwierząt. W lasach w okolicach Suchego Boru rośnie m.in. długosz królewski – rzadko występujący gatunek paproci. Na łąkach koło Chrzastowic czy Dańca spotkać można też tygryzka paskowatego – objętego ochroną pająka, którego cechą charakterystyczną są żółto-czarne paski na odwłoku.

Ciekawa fauna i flora, zaciszne zakątki, ciekawe zabytki, dwa piesze szlaki turystyczne, doskonałe warunki do uprawiania nordic walking, kapliczkowy szlak Gminy Chrzastowice, stanowiący unikalne potwierdzenie chrześcijańskich korzeni naszych mieszkańców oraz piękne trasy rowerowe zachęcają do odwiedzania i aktywnego spędzania czasu w naszej gminie. Bogata oferta rekreacyjno-wypoczynkowa, gastronomiczna, gościnność gospodarzy, cisza i spokój są niewątpliwymi atutami Gminy Chrzastowice. Serdecznie zapraszamy!

pelner Land”, der Polnischer Blindenverein Bezirk Oppeln, der Oppelner Karate Club Kyokushin, der Verein "Kalejdoskop" und der Verein „Labor der Veränderung” mit Sitz in Oppeln.

Auf dem Gebiet der Gemeinde treten seltene und geschützte Pflanzen- und Tierarten auf. In den Wäldern um Derschau wächst unter anderem der Königsfarn – eine seltene Farnart. Auf den Wiesen um Chronstau und Danietz kann man die Wespenspinne antreffen – eine geschützte Spinnenart, die sich durch ein gelb-schwarz gestreiftes Abdomen auszeichnet.

Die interessante Flora und Fauna, stille Ecken, interessante Kulturdenkmäler, zwei Wanderwege, perfekte Strecken für Nordic Walking, die Kapellenstraße der Gemeinde Chronstau als Bestätigung der christlichen Wurzeln unsrer Einwohner, wunderschöne Fahrradwege – all das sind Vorzüge der Gemeinde, die zum Besuch und zur aktiven Freizeit in unsrer Gemeinde einladen. Ein breites Freizeitangebot, gute Gastronomie, die Gastfreundlichkeit der Einwohner, Ruhe und Stille sind die Vorteile der Gemeinde Chronstau. Wir laden Sie ein!

Chrzastowice

Po raz pierwszy wieś Chrzastowice wymienia akt fundacyjny opolskiego księcia Bolesława z 1295 roku. Nazwa najprawdopodobniej pochodzi od imienia jej właściciela - Chansto, ponieważ w dokumencie mowa jest o polach: „de agris Chanstonis”. Urbarz z 1534 r. wymienia tę miejscowość jako jedną z 68 wsi należących do dworu opolskiego. Istniała tu szkoła katolicka, karczma, dwie kuźnie i trzy gospody. W 1858 roku przez Chrzastowice ruszyła kolej z Tarnowskich Gór do Opola. Od lat 80-tych XX wieku w Chrzastowicach działa Ochronka prowadzona przez siostry zakonne, Służebniczki NMP.

Dziś w Chrzastowicach znajduje się Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Bank Spółdzielczy, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska. Funkcjonuje tu wiele firm usługowo-produkcyjnych, przedszkole i szkoła podstawowa. W sołectwie ma też swoją siedzibę Gminna Biblioteka Publiczna. Prężnie działa LZS Chrzastowice, który systematycznie rozbudowuje swoją bazę sportową. Życie społeczne i kulturalne skupia się w klubie samorządowym, gdzie organizowane są zajęcia pozalek-

Chronstau (Chrzastowice)

Zum ersten mal wurde das Dorf Chronstau im Jahr 1295 in der Stiftungsurkunde des oppelner Herzogs Boleslav erwähnt. Der Dorfname kommt wahrscheinlich vom Namen des Dorfeigentümers Chansto, weil in der Urkunde seine Felder als „de agris Chanstonis“ bezeichnet werden. Ein Urbar aus dem Jahr 1534 zählt das Dorf als eins von 68 Dörfern des oppelner Hofes auf. Im Dorf befand sich einst eine katholische Schule, ein Kretscham, zwei Schmieden und drei Gasthäuser. Im Jahr 1858 wurde durch Chronstau die Eisenbahnlinie von Tarnowitz nach Oppeln eröffnet. Seit 1980 wird von den Ordensschwestern Dienerinnen Marias ein Kindergarten betrieben.

Heute befindet sich in Chronstau das Gemeindeamt, das Sozialhilfzentrum, eine Genossenschaftsbank, eine Nichtöffentliche Gesundheitspflegeanstalt und die Gemeindegensossenschaft „Bauernselbsthilfe“. In der Gemeinde gibt es viele Dienstleistungs- und Produktionsunternehmen, ein Kindergarten und eine Schule. Hier hat auch ihren Sitz die öffentliche Gemeindebibliothek. 2001 wurde Chronstau im Wettbewerb „Schönes Oppelner Dorft“ ausgezeichnet. Auf dem Gebiet Sport ist der Volkssportklub Chronstau sehr

cyjne dla dzieci i młodzieży oraz imprezy kulturalne i spotkania okolicznościowe dla dorosłych. Z kolei wybudowana w latach 2011 - 2012 pełnowymiarowa ogólnodostępna hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Chrzęstowicach stanowi dobre zaplecze sportowe dla mieszkańców całej gminy i naszych gości.

aktiv, sein Sportangebot wird systematisch erweitert. Das soziale und kulturelle Leben konzentriert sich im Selbstverwaltungsklub, wo außerschulische Aktivitäten für Kinder und Jugendliche sowie kulturelle Veranstaltungen und Treffen für Erwachsene organisiert werden. Die in den Jahren 2011-2012 gebaute Sporthalle an der Grundschule in Chronstau ist für die Einwohner und Gäste eine gute Basis für sportliche Aktivitäten.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP z 1896 oraz plebanię z tego samego okresu, spichlerz z poł. XIX w. przy ul. Ozimskiej, domy z końca XIX w., pomnik ku czci ofiar I i II wojny światowej, kapliczkę napoleońską, kapliczką św. Józefa, kapliczkę NMP, czytelnię internetową „Ilkonka” w Gminnej Bibliotece Publicznej (tel. 77 421 92 08), krzyż szwedzki (przy drodze z Chrzęstowic do Dębina).

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Die man unbedingt sehen sollte, gehört die Mariä-Empfängnis-Kirche aus dem Jahr 1896 und das Pfarramt aus der gleichen Zeit, ein Speicher aus dem 19. Jahrhundert an der Ozimska Straße, Häuser aus dem Ende des 19. Jahrhunderts, ein Monument für die Opfer des Ersten und Zweiten Weltkrieges, die Napoleon und die St. Josef Kapelle, der Internet-Lesesaal „Ilkonka” in der Gemeindebibliothek (Tel. +48 77 421-92 08) und das Schwedische Kreuz (an der Straße zwischen Chronstau und Dembio).

Daniec

Wieś „Mokrodaniecz” przyłączył do parafii raszowskiej biskup wrocławski Jan III. Było to 16 października 1297 r. Nazwa „Mokry Daniec” pozwalała odróżnić wieś od Suchego Dańca w okręgu strzeleckim. Przez wieki pracowały tu dwa młyny wodne. Do dziś zachował się jeden – młyn Mendego, który widoczny jest z drogi prowadzącej w kierunku Ozimka. Na przełomie XVIII i XIX wieku w miejscowości funkcjonowała fabryka papieru, tartak oraz królewska leśniczówka. W 1784 wybudowano tu pierwszą szkołę. Była drewniana i kryta gontem. Druga szkoła powstała w miejscu, gdzie od 1982 r. stoi kościół p.w. św. Józefa. Trzeci budynek szkolny postawiono w 1913 r. Spalony podczas II wojny światowej odbudowany został w 1949 r. i służy mieszkańcom do dziś.

Daniec słynie z ludowej twórczości: ręcznie malowanej porcelany i kroszonek, rodzinnej orkiestry Fillów oraz Regionalnej Izby Śląskiej, którą rozślał jej założyciel – Konrad Mientus, zmarły w 2012 r. pasjonat lokalnej historii. W sołectwie działa Ludowy Zespół Sportowy Unia Raszowa - Daniec, zespół taneczny Flesz oraz zespół śpiewaczy Dan-Berg.

Danietz (Daniec)

Das Dorf „Mokrodaniecz” wird erstmals erwähnt, als es am 16. Oktober 1297 an die Pfarrgemeinde Raschau vom breslauer Bischof Johannes III. angeschlossen wird. Der Name „Mokry Daniec” (Nasser Danietz) erlaubte das Dorf von Sucho-Danietz (Trockener Danietz) im Herzogtum Groß Strehlitz zu unterscheiden. Jahrhunderte lang arbeiteten hier zwei Wassermühlen. Bis heute ist eine der Mühlen, die Mendemühle erhalten, die man von der Straße nach Malapane sehen kann. Ende des 18. und Anfang des 19. Jahrhunderts arbeitete im Dorf eine Papierfabrik, ein Sägewerk und ein königliches Forstamt. 1784 wurde die erste Schule gebaut. Das Gebäude war aus Holz und mit Schindeln gedeckt. Die zweite Schule wurde an der Stelle gebaut, wo seit 1982 die St. Josef Kirche steht. Das dritte Schulgebäude wurde 1913 errichtet. Während des Zweiten Weltkrieges wurde es niedergebrannt, 1949 wieder aufgebaut und dient den Einwohnern bis heute.

Das Dorf Danietz ist wegen seiner Volkskunst bekannt. Dazu gehört handgemaltes Porzellan und Ostereier, das Orchester der Familie Filla und die Heimatstube, die der 2012 verstorbener Gründer und Lokalhistoriker Konrad Mientus weit über die Grenzen der Gemeinde be-

kannt gemacht hat. Im Ort wirkt der Volkssportklub Union Raschau-Danietz, der Tanzverein Flesz sowie der Gesangsverein Dan-Berg.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Regionalną Izbę Śląską im. Konrada Mientusa (tel. 607 877 994), kościół św. Józefa, kapliczkę-dzwonnicę, kapliczkę św. Jana, kapliczkę kozacką, pomnik ku czci ofiar I i II wojny światowej.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Die Konrad Mientus Heimatstube Schlesiens (Tel. +48 607 877 994), die St. Josef Kirche, die St. Johannes Nepomuk Kapelle, die Kosackenkappelle, der Glockenturm und das Monument für die Opfer des Ersten und des Zweiten Weltkrieges.

Dąbrowice

O Dambrowicach po raz pierwszy czytamy w dokumencie założycielskim parafii raszowskiej z 1297 roku. W urbarzu z 1566/1557 r. wspomina się o Dumbrowiczach. W 1618 r. Dąbrowice wymienia się jako wieś książęcą.

Dziś Dąbrowice to wieś rolnicza. W jej centrum od niepamiętnych czasów stał drewniany krzyż przydrożny. W 1920 r. Józef Walecko, z którego rodziny wywodzi się dwóch księży, w miejsce drewnianego krzyża postawił kamienny, a po jego obu stronach ustawił dwie figury. Życie kulturalne mieszkańców Dąbrowic skupia się wokół świetlicy wiejskiej. Tuż przy świetlicy znajduje się ulubione miejsce najmłodszych mieszkańców sołectwa – plac zabaw. Niemal na obrzeżach miejscowości, powstało pierwsze w gminie gospodarstwo agroturystyczne Pana Waldemara Skrzypczyka. Piękna przyroda i panujący tu spokój sprowadzają turystów chcących odpocząć na łonie natury.

Dombrowitz (Dąbrowice)

Das Dorf „Dambrowice“ wird zum ersten mal in der Gründungs-urkunde der Pfarrgemeinde Raschau aus dem Jahr 1297 erwähnt. Eine weitere Erwähnung der Dorfes „Dumbrowitze“ findet man im Urbar von 1566/1557. Im Jahr 1618 wird Dombrowitz als ein herzogliches Dorf beschrieben.

Heute überwiegt in Dombrowitz die Landwirtschaft. Im Dorfzentrum steht seit undenklichen Zeiten ein hölzernes Straßenkreuz. 1920 stellte Józef Walecko, aus dessen Familie zwei Priester stammen, an der Stelle des Holzkreuzes ein Steinkreuz mit zwei Figuren an den Seiten auf. Das kulturelle Leben des Dorfes konzentriert sich im Dorfklub. Neben dem Dorfklub befindet sich ein Spielplatz, wo die jüngsten Einwohner des Dorfes gerne die Zeit verbringen. Am Rande des Dorfes entstand der erste agrotouristischer Bauernhof in der Gemeinde von Herr Waldemar Skrzypczyk. Viele Touristen finden hier schöne Natur und Ruhe.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Kapliczka-dzwonnica - pochodząca prawdopodobnie z połowy XVIII wieku, aleja dębów szypułkowych pomiędzy Dąbrowicami a Dębem, domy z połowy XX w.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Ein Glockenturm, eine Stieleichen-Allee zwischen Dombrowitz und Dembio und Häuser aus der Mitte des 20. Jahrhunderts.

Dębie

To najstarsza wieś w gminie Chrzastowice. Pieczęć kościelna zawiera rok 1070 jako rok powstania kościoła w Dobrze Dambe. O miejscowości pod taką nazwą wspomina też akt założycielski parafii raszowskiej z 1297 r. Przez stulecia miejscowość była jednym z najważniejszych miejsc kultu maryjnego na ziemi opolskiej. Legenda mówi, że Maryja uratowała tam chłopca, który ugrzązł w bagnie. W 1618 r. w miejscu drewnianego kościoła powstał murowany. W 1906 r. budynek spłonął, ocalała jedynie kilkusetletnia figurka z lipowego drewna przedstawiająca Matkę Bożą z Dzieciątkiem. Obecny kościół powstał w latach 1909-1910. W wybudowanej w stylu neobarokowym świątyni czci się kult Maryi i św. Rocha. Dębie to teren o bogatych tradycjach hutniczych. Niedaleko miejscowości znajdowało się osiedle hutnicze. Istniał tam też młyn, kamieniołom i królewskie nadleśnictwo.

Dziś dumą mieszkańców jest klub wiejski wraz z remizą strażacką i parkingiem. Tam odbywają się najważniejsze wydarzenia kulturalne i spotkania mieszkańców.

Dembio (Dębie)

Es ist das älteste Dorf in der Gemeinde Chronstau. Auf einem Kirchenstempel befindet sich das Jahr 1070 als Gründungsjahr der Kirche in „Dobre Dambe“. In der Gründungsurkunde der Pfarrgemeinde in Raschau aus dem Jahr 1297 wird auch ein Dorf mit diesem Namen erwähnt. Jahrhundertlang war Dembio eins der wichtigsten Orte der Marienverehrung in der Umgebung von Oppeln. Eine Legende besagt, dass hier Maria einen Bauern gerettet hat, der im Sumpf stecken geblieben ist. 1618 wurde an der Stelle der alten Holzkirche eine gemauerte Kirche errichtet. 1906 verbrannte das Gebäude, man konnte nur eine mehrere Hundert Jahre alte Figur der Mutter Gottes mit dem Jesuskind aus Eichenholz retten. Das heutige Gebäude wurde in den Jahren 1909-1910 errichtet. In der neobarocken Kirche wird Maria und der St. Rochus verehrt. Das Dorf Dembio war in der Vergangenheit ein Zentrum für Eisengewinnung. Nicht weit vom Dorf wurde damals eine Hütensiedlung gegründet. Im Dorf befand sich eine Mühle, ein Steinbruch und ein königliches Forstamt.

Heute sind die Einwohner vor allem stolz auf den Dorfkлуб mit einem Parkplatz, der sich neben dem Feuerwehrhaus befindet. Hier finden die wichtigsten kulturellen Er-

W 2003 r. Dębie zajęło II miejsce w konkursie „Piękna Wieś Opol-ska” w kategorii „Najlepszy projekt odnowy wsi, a rok później – III miejsce w kategorii „Najpiękniejsza Wieś”.

eignisse und Treffen statt. 2003 belegte das Dorf Dembio den zweiten Platz im Wettbewerb „Schönes op-pelner Dorf” in der Kategorie „Bes-tes Projekt der Dorferneuerung”, und ein Jahr später den dritten Platz in der Kategorie „Schönstes Dorf”.

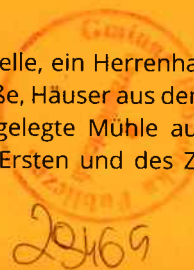

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Kościół Narodzenia NMP oraz plebanię, kapliczkę św. Jana Nepomucena, dworek z połowy XIX w. przy ul. Chrzastowskiej, domy z końca XIX w. przy ul. Wiejskiej, nieczynny młyn wodny i spichlerz z XIX w., pomnik ku czci ofiar I i II wojny światowej.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Die Kirche Mariä Geburt, die St. Johannes Nepomuk Kapelle, ein Herrenhaus aus der Mitte des 19. Jahrhunderts an der Chrzastowska Straße, Häuser aus dem Ende des 19. Jahrhunderts an der Wiejska Straße, eine stillgelegte Mühle aus dem 19. Jahrhundert und ein Monument für die Opfer des Ersten und des Zweiten Weltkrieges.

Dębska Kuźnia

Po raz pierwszy o miejscowości mówią dokumenty z 1531 r. Wspomina się w nich o osiedlu kuźniczym znajdującym się obok Dębia. W 1783 r. istniejący tam młyn wodny przebudowano na piec do fryzowania i tak powstała tu filia ozimeckiej huty. Z powodu jej nierentowności wygaszono ją po 80 latach. Dziś w jej miejscu stoi tarak. Na starej pieczęci widnieje hutnik symbolizujący dawne tradycje wioski. W Dębskiej Kuźni istniały dwie cegielnie a także odlewnia żeliwa. W 1818 r. wybudowano tu pierwszą szkołę. Druga powstała prawie sto lat później – w roku 1913. Dziś w tym budynku mieści się przedszkole.

W 1981 r. biskup Alfons Nossol poświęcił wybudowany z inicjatywy mieszkańców kościół p.w. św. Anny i św. Jadwigi. Wcześniej miejscowość tworzyła jedną parafię z Dębem. Od 2010 roku przy kościele działa chór parafialny.

Dziś Dębską Kuźnię rozślawia restauracja „Stara Kuźnia”, która znana jest z dobrej kuchni. Wieś posiada bardzo dobrze rozbudowaną bazę edukacyjno-sportową. Mieści się tam Zespół Szkolno Przedszkolny nr 3, w skład którego, oprócz przedszkola i szkoły podstawowej wchodzi także gimnazjum, do którego uczęszcza

Dembiohammer (Dębska Kuźnia)

Zum ersten mal wir der Ort urkundlich 1531 als eine Hüttensiedlung in der Nähe von Dembio erwähnt. 1783 wurde die dortige Mühle zu einem Frischfeuer umgebaut und so entstand die Niederlassung des Eisenwerkes in Malapane (Ozimek). Da das Frischfeuer geringe Erträge brachte, wurde es nach 80 Jahren stillgelegt. Heute befindet sich an der Stelle ein Sägewerk. Auf einem alten Siegel des Dorfes befindet sich ein Hüttenarbeiter, der die alte Tradition des Dorfes symbolisiert. In Dembiohammer befanden sich zwei Ziegeleien und ein Gußeisenwerk. 1818 wurde die erste Schule gebaut. Die zweite Schule entstand fast einhundert Jahre später, im Jahr 1913. Heute befindet sich in diesem Gebäude ein Kindergarten.

1981 weihte Bischof Alfons Nossol die von den Einwohnern erbaute St. Anna und St. Hedwig Kirche ein. Vorher gehörte Dembiohammer zusammen mit Dembio zur einer Pfarrgemeinde. 2010 wurde ein Kirchenchor gegründet.

Heute befindet sich in Dembiohammer eins der renommiertesten Restaurants der Gegend - „Stara Kuźnia“ (Alte Schmiede). Im Dorf befindet sich ein modernes Schulgebäude mit einer Sportanlage. Im gemeinsamen Gebäude ist der Kinder-

młodzież z całej gminy.

garten, die Grundschule und ein Gymnasium untergebracht. Das Gymnasium besuchen Kinder aus der ganzen Gemeinde.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Izbę Muzealno-Kolekcjonerską Jerzego Szwugera (tel. 77 421 92 99), remizę strażacką z końca XIX w., domy z XIX w. przy ul. Wiejskiej, kapliczki, młyny wodne z połowy XIX w., rezerwat przyrody Srebrne Źródła (pomiędzy Dębską Kuźnią a Dańcem), kompleks sportowy Orlik przy ZSP nr 3.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Die Heimatstube von Jerzy Szwuger (Tel. +48 77 421 92 99), das Feuerwehrhaus aus dem Ende des 19. Jahrhunderts, Häuser aus dem 19. Jahrhundert an der Wiejska Straße, Kapellen, Wassermühlen aus der Mitte des 19. Jahrhunderts, das Naturreservat Silberne Quellen (Srebrne Źródła) zwischen Dembiohammer und Danietz und die Sportanlage „Orlik“ neben der Grundschule.

Falmirowice

Chmajerowice, Chwalmierzowice, Falmersdorf, Fallmierowitz - pod takimi nazwami znana była ta miejscowość. W 1297 r. książę Bolesław II nadał wiosce status niemiecki. Od XVI wieku do wybuchu wojny trzydziestoletniej na łąkach wokół wsi wydobywano darniową rudę żelaza, którą przetwarzano potem w miejscowych prymitywnych dymarkach. Z Falmirowic wywodzi się Błażej Giesa - żyjący w połowie XIX wieku i znany w całej okolicy uzdrowiciel, specjalizujący się w leczeniu złamań kości.

Fallmirowitz (Falmirowice)

Chmajerowice, Chwalmierzowice, Falmersdorf, Fallmierowitz - unter diesen Namen war das Dorf in der Vergangenheit bekannt. Im Jahre 1297 verlieh der Herzog Boleslav II. dem Dorf das deutsche Recht. Seit dem 16. Jahrhundert bis zum Dreißigjährigem Krieg wurde auf den Wiesen rund um das Dorf Wiesen-erz gegraben und in primitiven Rennfeuern verarbeitet. Aus Fallmirowitz stammt Błażej Giesa, ein im 19. Jahrhundert lebender Naturheiler, der in der Gegend sehr bekannt war und sich in der Behandlung von Knochenbrüchen spezialisierte.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Dom ze stodołą z połowy XIX w., domy z końca XIX w. przy ul. Wiejskiej, Falmirowickie Kamionki (jeziorko śródleśne pomiędzy Falmirowicami a Suchym Borem), kapliczki - św. Jana Nepomucena i św. Barbary.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Ein Haus mit einer Scheune aus der Mitte des 19. Jahrhunderts, Häuser aus dem Ende des 19. Jahrhunderts an der Wiejska Straße, die Fallmirowitzer Steinbruchseen (ein Waldsee zwischen Fallmirowitz und Derschau), die St. Johannes Nepomuk Kapelle, die St. Barbara Kapelle und ein Glockenturm.

Lędziny

Wieś wspomniana po raz pierwszy w 1295 r. jako Ledzynicze. W dokumentach z lat 1566-1567 występuje pod nazwa Lendyn. Wieś została zatopiona pod staw rybny – Wielki Staw Kalicha. W XIX w. Lędziny były niewielkim folwarkiem należącym do opolskiego dworu. Była to ostatnia kolonia fryderycjańska pod Opolem. Z miejscowością związana jest legenda dotycząca wybudowanego w 1854 r. kościoła p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych. Podczas klęski suszy mieszkańcy Gosławic przybyli go lędzińskiego kościoła modlić się o poprawę pogody. W drodze powrotnej na pielgrzymów miał spaść rzęsy deszcz. Na pamiątkę tego wydarzenia parafianie z Gosławic i Kolonii Gosławickiej co roku pielgrzymują do kościoła w Lędzinach.

Dziś Lędziny to atrakcyjne miejsce dla budownictwa jednorodzinnego oraz skupisko małych i średnich przedsiębiorstw ulokowanych wzdłuż trasy Opole-Częstochowa. Tuż za Lędzinami znajduje się Zbiczko – dawny książęcy dworek myśliwski, potem folwark a następnie Państwowy Urząd Nadleśniczy. Dziś mieści się tam ośrodek Monaru. Budynek oraz otaczający go park wpisane są do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

Lendzin (Lędziny)

Das Dorf wird erstmals im Jahr 1295 als Ledzynicze urkundlich erwähnt. In den Urkunden aus den Jahren 1566-1567 taucht der Name Lendyn auf. Das Dorf wurde überschwemmt und an seiner Stelle ein Fischteich eingerichtet, der Großer Kalichteich genannt wurde. Im 19. Jahrhundert war Landzin ein kleines Vorwerk des oppelner Hofes. Es war die letzte friderizianische Kolonie in der Nähe von Oppeln. Mit dem Dorf ist eine Legende über die im Jahr 1854 erbaute Kirche verbunden. Während einer Dürrekatastrophe kamen Gläubige aus Goslawitz nach Lendzin in die Kirche um um Hilfe zu bitten. Während sie nach Hause gelaufen sind, kam ein starker Regen. Zum Gedenken an dieses Wunder pilgern die Einwohner von Goslawitz und Kolonie Goslawitz jedes Jahr in die Kirchen nach Lendzin.

Heute ist Lendzin ein attraktiver Ort für den Bau von Einfamilienhäusern und für kleinere und mittlere Unternehmen, die an der Landestraße Oppeln-Tschenstochau angesiedelt sind.

Gleich hinter Lendzin befindet sich das Dorf Zbiczko (Zbicko) – ein ehemaliges herzogliches Jagdhaus, später ein Vorwerk und anschließend der Sitz des staatlichen Oberforstamtes. Heute befindet sich dort ein Zentrum für Abhängigkeitsbe-

handlung „Monar“. Das Gebäude und der umliegende Park sind im Denkmalverzeichnis der Woiwodschaft Oppeln eingetragen.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Kościółek p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, krzyż na placu kościelnym, kapliczkę z poł. XIX w., dom z końca XIX w. oraz zagrody z XIX i XX w. przy ul. Ozimskiej.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Die Kirche der Gottesmutter Helferin der Gläubigen, ein Kreuz auf dem Kirchenplatz, eine Kapelle aus der Mitte des 19. Jahrhunderts, ein Haus aus dem Ende des 19. Jahrhunderts sowie Bauernhöfe aus dem 19. und 20. Jahrhundert an der Ozimska Straße.

Niwki

Miejscowość powstała w 1770 roku jako kolonia królewska przy krasiejowskim Urzędzie Leśniczym. Nazwano ją Tempelhof – od nazwiska leśniczego Templera. Od 1925 r. istniała tu szkoła. Odbudowania po zniszczeniach wojennych, służyła mieszkańcom do lat 70-tych. W 1975 r. powstał w niej Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli – dzisiejsze Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji. To tam realizowano program Niwki - jedyny w Polsce projekt kształcenia nauczycieli języka niemieckiego. Miejscowość rozstawił Joachim Halupczok – nieżyjący już mistrz świata w kolarstwie szosowym. Otoczone lasem, położone blisko Jezior Turawskich Niwki są doskonałym miejscem dla letników.

Tempelhof (Niwki)

Tempelhof wurde im Jahr 1770 als eine königliche Kolonie am Forstamt in Krascheow (Krasiejów) gegründet. Der Name stammt vom Förster Templer. Im Jahr 1925 wurde hier eine Schule errichtet. Nach der Zerstörung während des Krieges wurde sie wieder aufgebaut. 1975 wurde ein Lehrerfortbildungszentrum gegründet – heute das Regionalzentrum für Bildungsentwicklung. Hier wird das einzige Programm für Deutschlehrerfortbildung in Polen realisiert. Das Dorf ist durch seinen bereits verstorbenen Einwohner Joachim Halupczok bekannt, der Weltmeister in Straßenradsport war. Tempelhof ist mit dichten Wäldern umgeben und liegt in der Nähe des Turawa-Stausees. Er ist also ein perfekter Urlaubsort.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Pomnik Joachima Halupczoka, słup dzwonnicy, remizę strażacką z 1894 r., budynek gospodarczy z 1899 r. oraz dom z przełomu XIX i XX w. przy ul. Wiejskiej, dziewięć domów z początku XX w., pomnik ku czci ofiar I i II wojny światowej, kapliczkę Matki Bożej i krzyż na skrzyżowaniu

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Das Denkmal von Joachim Halupczok, ein Glockenturm, ein Feuerwehrhaus aus dem Jahr 1894, ein Wirtschaftsgebäude aus dem Jahr 1899 und ein Haus aus dem Ende des 19. Jahrhunderts, neun Häuser aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts, ein Monument zu Ehren der Opfer des Ersten und Zweiten Weltkrieges, eine Muttergotteskapelle und ein Kreuz an der Straßenkreuzung.

Suchy Bór

Wieś założona 30 marca 1773 roku werdyktem króla Prus Fryderyka Wielkiego jako Derschau. Jej nazwa pochodziła od nazwiska ówczesnego ministra poczty pruskiej. Miejscowi nazywali ją Suchym Borem (Drze Heide) w odróżnieniu od podmokłych okolic Łędzin i Chrzastowic. Pod założenie miejscowości wykarczowano las, stąd pieczęć wiejska zawierała symbol piły. W 1774 r. w Suchym Borze powstała szkoła ewangelicka, nową wybudowano w 1895 r. Od 1901 r. w sołectwie istnieje tartak.

Na obrzeżach wioski w latach 1906-1907 wybudowano ośrodek wczasowy dla dzieci ze schorzeniami dróg oddechowych. W latach 60-tych placówka przekształciła się w istniejący do dziś Ośrodek Rehabilitacyjny Dzieci i Młodzieży ze schorzeniami narządu ruchu i ze schorzeniami neurologicznymi.

W latach 80-tych z inicjatywy proboszcza Ernesta Kubonia po przebudowaniu przez mieszkańców starej stolarni Jończyka powstał w Suchym Borze kościół. Przy parafii działa chór kościelny.

Suchy Bór ze względu na swój specyficzny mikroklimat i położenie (bliskość Opola, lasy wokół miejscowości) jest atrakcyjnym miejscem do mieszkania, a także wy-

Derschau (Suchy Bór)

Das Dorf wurde am 30. März 1773 kraft des Dekrets des preußischen Königs Friedrich des Großen gegründet. Der Ortsname stammt vom Namen des damaligen Ministers der preußischen Post. Die Einheimischen nannten das Dorf „Trockener Wald“ (in der schlesischen Mundart „Drze Heide“) im Gegensatz zu der sumpfigen Gegend von Lendzin und Chronstau. Vor der Dorfgründung wurde der Wald ausgerodet, daher befindet sich im Wappen eine Säge. 1774 wurde im Dorf eine evangelische Schule gegründet, die im Jahr 1895 ein neues Gebäude bekam. Seit 1901 arbeitet im Dorf ein Sägewerk.

In den Jahren 1906-1907 wurde am Dorfrand ein Erholungsheim für Kinder mit Atemwegkrankheiten eingerichtet. In den sechziger Jahren des 20. Jahrhunderts wurde das Heim in ein bis heute existierendes Rehabilitationszentrum für Kinder mit Krankheiten des Bewegungsapparats und neurologischen Krankheiten umgewandelt.

In den achtziger Jahren des 20. Jahrhunderts auf Initiative der Pfarrers Ernest Kubon wurde eine alte Schreinerwerkstatt der Familien Jończyk in eine Kirche umgebaut. In der Pfarrgemeinde gibt es ein Kirchenchor.

poczynku. Aktywnie działa tu grupa nordic walking, latem można skorzystać z kąpieli w otwartym basenie. W budynku po dawnej szkole mieści się Centrum Kształcenia – wioska internetowa, gdzie można bezpłatnie skorzystać z internetu oraz przeróżnych szkoleń, a także Filia Gminnej Biblioteki Publicznej.

Wegen dem besonderen Mikroklima, der Nähe zu Oppeln und den umgebenden Wäldern ist Derschau ein sehr attraktiver Ort zum wohnen und erholen. Hier befindet sich eine private Kindertagesstätte Suchoborek. Es gibt eine sehr aktive Nordic Walking-Gruppe und ein Freibad. Im ehemaligen Schulgebäude befindet sich ein Bildungszentrum mit Internetzugang und einem großen Bildungsangebot sowie die Niederlassung der Gemeindebibliothek.

Warto zobaczyć, warto odwiedzić:

Aquapark, wioskę internetową (tel. 18 35 33 841), kapliczkę-dzwonnicę z końca XIX w., kapliczkę przy sanatorium, kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, przedszkole i stodołę z początku XX w. przy ul. Pawlety 53, zabytkowy wóz strażacki (przed remizą strażacką), pomnik ku czci ofiar I i II wojny światowej.

Zu den Sehenswürdigkeiten:

Der Aquapark, ein Internetdorf (Tel. +48 183533841), eine Kapelle mit einem Glockenturm aus dem Ende des 19. Jahrhunderts, eine Kapelle im Sanatorium, die Kreuzerhöhungskirche, der Kindergarten, eine Scheune aus dem Anfang des 19. Jahrhunderts an der Pawlety Straße 53, ein historischer Feuerwehrwagen (vor dem Feuerwehrhaus) und ein Monument zur Ehren der Opfer des Ersten und Zweiten Weltkrieges.

Tak się bawimy - imprezy i wydarzenia kulturalne w gminie Chrzęstowice

Najbardziej znaną imprezą, którą organizuje gmina jest Ogólnopolski Wyścig Kolarski o Puchar Wójta Gminy Chrzęstowice. Impreza odbywa się co roku w kwietniu w Dębiu. Z kolei w Falmirowicach na przełomie stycznia i lutego organizowany jest Ogólnopolski Przełaj Kolarski. W czerwcu odbywa się Puchar Polski Juniorów Młodszych i Juniorów – Memoriał Joachima Halupczoka. To wydarzenie organizowane jest w rodzinnej miejscowości Halupczoka - w Niwkach. Imprezy te cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród kolarzy z całej Polski. Chrzęstowice to jedyna gmina w Polsce, z której wywodzą się aż trzech medalistów olimpijczy w kolarstwie: Benedykt Kocot, Edward Barcik i nieżyjący już mistrz świata Joachim Halupczok.

So verstehen wir Spaß – Feiern und kulturelle Veranstaltungen in der Gemeinde Chronstau

Die bekannteste Veranstaltung der Gemeinde ist das Radrennen um den Pokal des Bürgermeisters der Gemeinde Chronstau. Es findet jedes Jahr im April in Dembio statt. In Fallmirowitz dagegen wird Ende Januar ein Geländeradrennen veranstaltet. Im Juni findet das Pokal der Jüngeren Junioren und Junioren – Joachim Halupczok Gedächtnis-Radrennen statt. Diese Veranstaltung finden in Tempelhof, dem Heimatort von Joachim Halupczok statt. Diese Veranstaltungen, die mit dem Sportklub „Oppelner Land“ mitorganisiert werden, erfreuen sich großer Beliebtheit. Am Rennen nehmen Radsportler aus ganz Polen teil. Chronstau ist die einzige Gemeinde in Polen aus der drei olympische Medallisten im Radsport kommen: Benedykt Kocot, Edward Barcik und der bereits verstorbener Weltmeister Joachim Halupczok.

Poza wyścigami kolarskimi, w poszczególnych sołectwach mieszkańcy organizują festyny, dożynki, babskie combry, zabawy karnawalowe i andrzejkowe, jarmarki bożonarodzeniowe a także wiele innych spotkań i imprez kulturalno-rozrywkowych. Organizowane są także konkursy dla dzieci i młodzieży: kroszonkarski i recytatorski. Co roku, za każdym razem w innej miejscowości, odbywają się Dni Gminy Chrzastowice. Od 2002 r. w Chrzastowicach organizowana jest akcja wspólnego pieczenia pierników, które trafiają do najbardziej potrzebujących mieszkańców.

Außer den Radrennen werden in den einzelnen Ortschaften verschiedene Feste organisiert, wie zum Beispiel das Erntedankfest, das Weiber Zampern, verschiedene Karnevalveranstaltungen, das St. Andreas-Fest, der Weihnachtsmarkt und viele mehr. Es werden auch Wettbewerbe für Kinder und Jugendliche veranstaltet, wie zum Beispiel der Ostereierwettbewerb oder ein Rezitationswettbewerb. Jedes Jahr findet das größte Gemeindefest, nacheinander in allen Dörfern der Gemeinde statt, und zwar die Tage der Gemeinde Chronstau. Seit 2002 wird in Chronstau ein gemeinsames Pfefferkuchenbacken veranstaltet. Die Pfefferkuchen werden dann an bedürftige Einwohner verteilt.

Informacje na temat imprez odbywających się na terenie Gminy Chrzastowice znajdują się na stronie internetowej www.chrzastowice.pl, w zakładce "Wydarzenia" (Kalendarz). Serdecznie zapraszamy i zachęcamy do udziału.

Alle Informationen über Veranstaltungen in der Gemeinde Chronstau werden auf der Internetseite www.chrzastowice.pl in der Registerkarte "Wydarzenia" (Kalender) veröffentlicht. Wir laden Sie herzlich zur Teilnahme ein.

Od 2010 r. w gminie działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta. Powstała ona z inicjatywy koła DFK Chrzęstowice przy zaangażowaniu Urzędu Gminy. Tworzą ją młodzi muzycy, z których większość dopiero podczas organizowanych przez Urząd Gminy warsztatów muzycznych, zaczęła swoją przygodę z instrumentami dętymi. Orkiestrą dyryguje Jacek Zganiacz. Młodzi muzycy pod batutą swojego dyrygenta, ćwiczą i szlifują swoje umiejętności w Klubie Samorządowym w Chrzęstowicach. Koncert inauguracyjny Młodzieżowej Orkiestry Dętej Gminy Chrzęstowice odbył się 19 czerwca 2011 r. podczas Dni Gminy Chrzęstowice. W repertuarze orkiestry są zarówno polki, jak i walce, muzyka rozrywkowa, filmowa, biesiadna i kościelna. Orkiestra zapewnia oprawę muzyczną festynów oraz różnych uroczystości, gra koncerty kolęd, noworoczne i rozrywkowe.

Seit 2010 gibt es in der Gemeinde ein Jugendblasorchester. Das Orchester wurde auf Initiative der Ortsgruppe der Deutschen Minderheit in Chronstau und mit Hilfe des Gemeindeamtes gegründet. Das Orchester besteht aus jungen Musikern, von denen die meisten erst beim Workshop, das vom Gemeindeamt veranstaltet wurde, ihr Abenteuer mit einem Blasinstrument begonnen haben. Der Dirigent ist Jacek Zganiacz. Unter seiner Leitung üben und feilen die jungen Musiker an ihren Fähigkeiten im Selbstverwaltungsklub in Chronstau. Das Eröffnungskonzert fand am 19. Juni 2011 während der Tage der Gemeinde Chronstau statt. Im Programm des Orchesters findet man Polkas und Wälze, Unterhaltungs-, Film-, Schlager- und Kirchenmusik. Das Orchester begleitet Feste und Veranstaltungen, spielt Weihnachts- und Neujahrskonzerte.

Zapraszamy do współpracy z Młodzieżową Orkiestrą Dętą Gminy Chrzastowice.
 Kontakt tel. 77 421 94 56
 E-mail: ug@chrzastowice.pl

Wir laden zur Zusammenarbeit mit dem Jugendblasorchester der Gemeinde Chronstau ein.
 Kontakt unter der Telefonnummer +48 77 421 94 56
 E-Mail: ug@chrzastowice.pl

Tak spędzamy czas wolny – sport i rekreacja

So gestalten wir unsere Freizeit – Sport und Erholung

W gminie istnieje dobrze wyposażona baza sportowo-rekreacyjna i wypoczynkowa. W Chrzastowicach znajduje się boisko sportowe LZS wraz z zapleczem. Na parkingu przy Klubie Samorządowym w Chrzastowicach oraz przy świetlicach w Lędzinach i Suchym Borze pograć można w koszykówkę. Doskonałym miejscem rekreacji są też nowoczesne, ogólnodostępne place zabaw dla dzieci, które znajdują się w każdej miejscowości.

Na chrzastowickim placu zabaw ustawione są urządzenia do ćwiczeń dla dorosłych. W Chrzastowicach i Suchym Borze znajdują się wiaty grillowe.

W Dębskiej Kuźni, przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 3, od czerwca 2011 roku funkcjonuje ogólnodostępny kompleks boisk "Orlik". Znajduje się tam boisko do gry w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę oraz stoły do gry w tenisa stołowego.

Kontakt:
tel. 77 421 81 46,
www.debskakuznia.pl

In der Gemeinde befinden sich gut ausgestattete Sport- und Erholungsobjekte. In Chronstau befindet sich ein Spielplatz des Volkssportklubs. Am Parkplatz vor dem Selbstverwaltungsclub und bei den Dorfkлубs in Lendzin und Derschau kann man Basketball spielen. Ein perfekter Ort für Sport und Erholung sind die öffentlichen modernen Kinderspielplätze, die man in jeden Dorf finden kann. Auf dem Kinderspielplatz in Chronstau befinden sich auch Sportgeräte für Erwachsene. In Chronstau und Derschau kann man überdachte Grillplätze nutzen.

In Dembiohammer befindet sich an der Schule die in 2011 erbaute Sportanlage "Orlik". Die Anlage beinhaltet ein Fußball-, Basketball- und Volleyballplatz sowie Tischtennistische.

Kontakt unter:
Tel. +48 77 421 81 46,
www.debskakuznia.pl

W Chrzastowicach istnieje ogólnodostępna hala sportowa. Pełnowymiarowa hala wraz z widownią na 210 miejsc została oddana do użytku w 2013 r.

Kontakt: tel. 77 421 96 19

www.szkola-chrzastowice.pl/tl

W Chrzastowicach znajduje się też prywatny kort tenisowy. Jest to kort halowy z 2 halami oraz 4 kortami otwartymi. Poza tym mieści się tu boisko do piłki siatkowej, plażowej i koszykówki, ściana do tenisa a także basen, sauna i jacuzzi. Szczegóły na: www.hoteltenis.pl, tel. 508 064 778.

Przy Ośrodku Szkoleniowo - Wypoczynkowym w Suchym Borze funkcjonuje kąpielisko letnie z odkrytym basenem pływackim, brodzikiem dla dzieci, zjeżdżalnią wodną o dł. 75 m. Znajduje się tu również plac zabaw dla dzieci oraz 2 profesjonalne boiska do gry w siatkówkę plażową.

Szczegółowe informacje na:

www.suchy-bor.pl, tel. 77 421 96 97

Na terenie gminy istnieją doskonałe warunki do chodzenia z kijkami, dlatego też dużą popularnością, nie tylko wśród mieszkańców gminy, cieszy się też nordic walking.

Kontakt:

www.nordicwalking.opole.pl

In Chronstau befindet sich eine öffentliche Sporthalle mit Standardmaßen und 250 Zuschauerplätzen. Kontakt unter:

www.szkola-chrzastowice.pl/tl,

Tel. +48 77 421 96 19.

In Chronstau befindet sich eine private Tennisanlage mit zwei Tennishallen und vier Außenspielflächen, einem Fußballfeld für sechs Spieler, einem Beachvolleyball- und Basketballspielfeld, einer Tenniswand und einem Schwimmbad mit Whirlpool und Sauna. Mehr Informationen unter www.hoteltenis.pl, Tel. +48 508 064 778.

Am Erholungszentrum in Derschau befindet sich ein Freibad mit einem Plantschbecken für Kinder und einer 75 Meter langen Wasserrutsche. Hier befindet sich auch ein Kinderspielfeld und zwei Beachvolleyballspielflächen. Mehr Informationen unter: www.suchy-bor.pl,

Tel. +48 77 421 97 96.

Die Gemeinde bietet ausgezeichnete Bedingungen für Nordic Walking, daher auch erfreut sich dieser Sportart nicht nur bei den Einwohnern einer großen Beliebtheit. Kontakt unter:

www.nordicwalking.opole.pl

Przez gminę przebiega sieć ścieżek rowerowych – 5 tras o łącznej długości ok. 55 km. Dwie z nich mają charakter tranzytowy:

- trasa nr 18 - prowadzi z rejonu Tarnowskich Gór, okrąża od północy Jezioro Turawskie a następnie z Turawy przez Niwki, Chrzastowice, Suchy Bór biegnie do granicy Opola

- trasa nr 27 - prowadzi w kierunku przeciwnym od granicy Opola przez Suchy Bór, Dębie, Daniec, obok rezerwatu „Srebrne Źródła” koło Dębskiej Kuźni, dalej przez Kolonowskie, Bąków koło Dobrodzienia a stąd do Lublińca.

Pozostałe trasy mają charakter lokalny:

- trasa nr 111 stanowi połączenie Chrzastowic ze Szczedrzykiem
- trasa 117 przebiega w północnej części gminy, lasami
- trasa 116 – odgałęzia się od trasy nr 18 koło Niwek, prowadzi przez Dębską Kuźnię do „Srebrnych Źródeł”, gdzie łączy się z trasą 27 i 18 i umożliwia wycieczkę wokół prawie całej gminy Chrzastowice.

In der Gemeinde befinden sich fünf Fahrradstrecken mit der Gesamtlänge von ca. 55 km. Zwei von ihnen sind Durchgangsstrecken:

- Strecke Nummer 18 – sie beginnt in der Gegend von Tarnowitz (Tarnowskie Góry), geht nördlich am Turawa-Stausee vorbei und dann durch Tempelhof, Chronstau, Derschau bis zur Stadtgrenze von Oppeln.

- Strecke Nummer 27 – sie führt in die entgegengesetzte Richtung, von der Stadtgrenze von Oppeln durch Derschau, Dembio, Danietz, am Naturreservat „Silberne Quellen“ bei Dembiohammer vorbei und weiter nach Colonnowska (Kolonowskie), Bonken (Bąki) bei Guttentag (Dobrodzień) und Lublinitz (Lubliniec).

Die restlichen Strecken verlaufen lokal:

- Strecke Nummer 111 verbindet Chronstau mit Szczedzik
- Strecke Nummer 117 verläuft im nördlichen Teil der Gemeinde in den Wäldern
- Strecke Nummer 116 – zweigt sich von der Strecke Nummer 18 bei Tempelhof ab, führt durch Dembiohammer zu den „Silbernen Quellen“, wo sie mit der Strecke Nummer 27 und 18 zusammenläuft und einen Ausflug durch die ganze Gemeinde Chronstau erlaubt.

Przez gminę Chrzastowice przebiegają również dwa piesze szlaki turystyczne – czarny szlak z Dębskiej Kuźni do Turawy nad Małe Jezioro Turawskie – jego łączna długość to 8 km oraz czerwony szlak z Opola przez Niwki nad Średnie i Małe Jezioro Turawskie – łączna długość to 20 km.

Wszystkim turystom rowerowym i pieszym, którzy korzystają z proponowanej przez nas oferty życzymy niezapomnianych wrażeń i wspaniałej kondycji, która pozwoli zobaczyć wszystko to, co Gmina Chrzastowice ma do zaoferowania odwiedzającym. Korzystajcie Państwo z wytyczonych szlaków. Zostały one przygotowane z myślą o turystach pragnących chwili spokoju i odprężenia od życiowego pośpiechu i wiecznej pogoni za codziennymi obowiązkami. Dobra baza sportowa i rekreacyjna, czyste, żywiczne powietrze, znakomita gastronomia przyciągają z roku na rok coraz więcej amatorów aktywnego wypoczynku z terenu gminy, z Opola i okolic a także z zagranicy. Tak więc do zobaczenia w Gminie Chrzastowice!

In der Gemeinde Chronstau befinden sich auch zwei Wanderwege – die schwarze Strecke von Dembiohammer nach Turawa und an den Kleinen Turawa-Stausee – seine Gesamtlänge beträgt 8 km und die rote Strecke von Oppeln durch Tempelhof bis zum Mittleren und Kleinen Turawa-Stausee – seine Gesamtlänge beträgt 20 km.

Wir wünschen allen Besuchern, ob zu Fuß oder mit dem Fahrrad, viele unvergessliche Momente und eine gute Form bei der Erkundung unseres Angebots, damit Sie alles sehen können, was die Gemeinde Chronstau zu bieten hat. Besuchen Sie die Fahrrad- und Wanderwege. Sie sind für alle gedacht, die Ruhe und Entspannung suchen und dem Alltag entfliehen möchten. Jahr zu Jahr besuchen uns immer mehr Gäste, nicht nur aus Oppeln und Umgebung, sondern auch aus dem Ausland. Sie werden von unseren Sportanlagen, der sauberen Luft und guten Restaurants angezogen. Wir sehen uns in der Gemeinde Chronstau!

28165

Tu można zjeść i odpocząć

Hier können Sie etwas essen und sich ausruhen

Dane teleadresowe barów, hoteli i gospodarstw agroturystycznych.

Adressen von Restaurants, Hotels und agrotouristischen Bauernhöfen.

Hotel Tennis

Chrzastowice, ul. Opolska 15

tel. 77 427 08 40

55 miejsc noclegowych.

www.hoteltenis.pl

Agroturystyka Skrzypczyk,

Dąbrowice, ul. Wiejska 59

tel. 698 643 513

20 miejsc noclegowych.

Gościniec Stara Kuźnia

Dębska Kuźnia, ul. Ozimska 15

tel. 77 421 92 69

20 miejsc noclegowych.

www.starakuznia.pl

Restauracja & Pub "Borowianka"

Suchy Bór, ul. Pawlety 15

tel. 77 454 30 84, 668 571 279,

www.borowianka-suchybor.pl

Snack Bar i Wynajem Pokoi S.C.

Chrzastowice, ul. Zawadzka 1a

tel. 77 421 90 18, 602 620 468

10 miejsc noclegowych.

Bar "IMBISS"

Chrzastowice, ul. Olimpijczyków 8

tel. 77 421-90-33

Bar "CENTRUM"

Chrzastowice, ul. Ozimska 8

tel. 501 036 324, 77 421-90-64

20 miejsc noclegowych.

Ośrodek Szkoleniowo - Wypoczynkowy w Suchym Borze

Suchy Bór, ul. Pawlety 26

tel. 77 421-97-96

100 miejsc noclegowych.

www.suchy-bor.pl

„Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach
Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
Środki pozyskane za pośrednictwem LGD „Kraina Dinozaurów” w ramach „Małych projektów”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ISBN: 978-83-938834-0-0

Urząd Gminy Chrzęstowice

ul. Dworcowa 38

46-053 Chrzęstowice

tel. +48 77 421-96-13

e-mail: ug@chrzastowice.pl